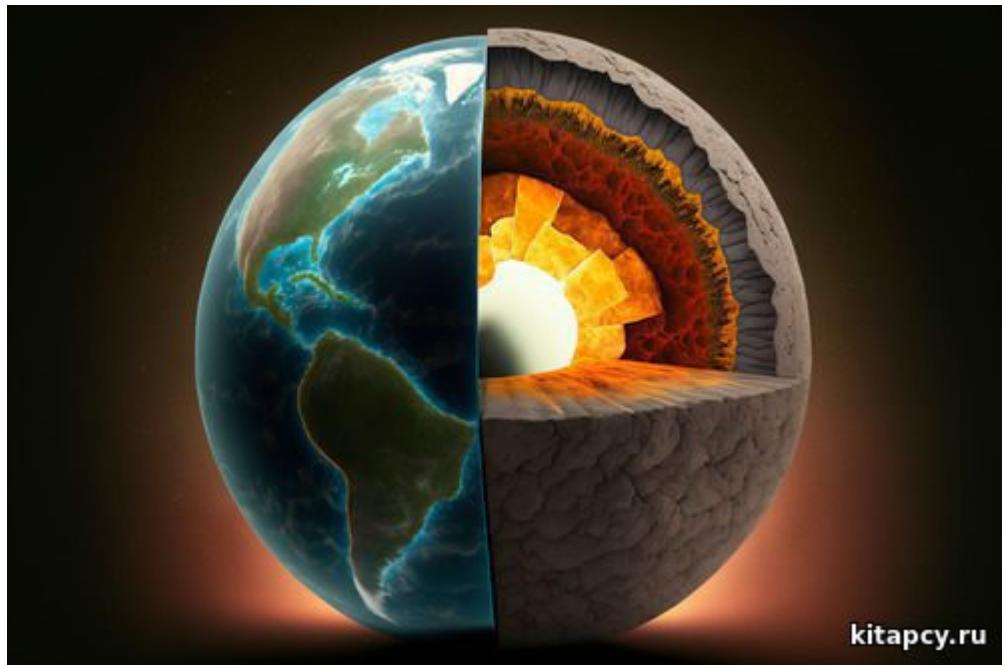

Ýer togalagy öz içine suw syzdyrýar

Category: Geň-taňsy wakalar, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

Ýer togalagy öz içine suw syzdyrýar ÝER TOGALAGY ÖZ İÇİNE SUW SYZDYRÝAR

kitapcy.ru

«*Iki müň dokuz yüz kilometrlik ýolagçylyk».*

Dünýäniň içki gurluşy boýunça ylmy-barlaglarda soňky otuz ýylда möhüm işler edildi

ABŞ-ly alymlar okeanlardaky we deňizlerdäki suwuň kem-kemden ýer gabygyndan aşaklygyna tarap syzdyrýandygy hakda geň galdyryjy ylmy açыşыň üstünden bardy.

Arizona ştatynyň uniwersitetinden doktor Den Shim we onuň kärdeşleri suwuň tektoniki gatlaklardan aşaklygyna akyp, 2 müň 900 kilometrlik ýol geçenden soň planetanyň özenine baryp ýetýändigini anyklady.

Juda haýal bolup geçýän bu prosesiň milliardlarça ýyl bări dowam edip durandygy aýdylýar.

«Nature Geoscience» ylmy-populýar žurnalynda çap edilen tapyndlara ynansaň-a, gürrüňi edilýän syzyntgy daşky özendäki erän metallaryň we mantonyň arasynda himiki prosesleri

petikläp, täp-täze gabyk döretdi.

Bu gatlagyň häzir «birnäçe yüz kilometr galyňlyga» ýetendigi öñe sürülyär. Emma Ýer togalagynyň kilometrlerce çuñlugyna uzaýan içerki gatlaklary bilen deňeşdirenee bu gatlak aslynda entek «ýuka».

Den Şim mundan öñ Ýer togalagynyň özeni bilen mantosynyň arasyndaky madda alyş-çalışygynyň juda kiçidigine ynanylýandygyny aýdýar.

«Soňky döwürlerdäki ýokary basyş synaglarymyz üýtgeşik teoriýany orta atýar» diýýän alym sözlerini şeýle dowam etdirýär: «Suwuň özen-manto çägine baryp ýetende özendäki

kremniý bilen reaksiýa girip dioksid-kremniý emepe getirendigini bildik».

Alymyň pikiriçe bu açыş öň düşünilişinden has dinamiki özen-manto garysygyna yşarat edýär.

Geologlar bu tapyndylardan ugur alyp, iki gatlagyň arasynda köp mukdarda element alyş-çalışygynyň bardygy netijesine gelýär.

Arizona ştatynyň uniwersitetiniň açыsy hakda çap edilen metbugat bildirişinde: «Bu açыş dünýäniň içki prosesleri baradaky pikirimizi ösdürdi» diýildi: «Şol sanda öň bilinýän zatlardan has giň gurşawly global suw aýlanşygyny ýüze çykardy».

IFL Science, Unilad

Taýýarlan: Çagla ÜREN.

Anna, 17.11.2023 ý. Geň-taňsy wakalar